

Storhjernen – hjernebarken og lapperne

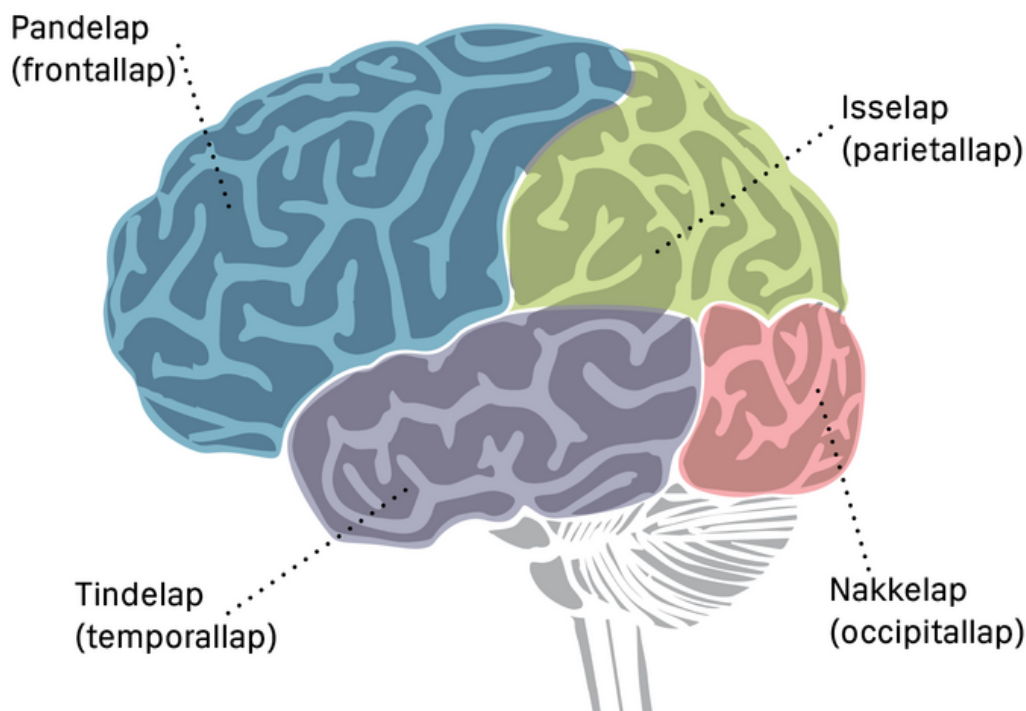
Storhjernen fylder det meste af kraniet og er opdelt i en venstre og højre hjernehalvdel. Det yderste lag af storhjernen kaldes hjernebarken.

Storhjernen består blandt andet af hjernebarken, der danner den foldede og karakteristiske overflade af de store hjernehalvdele. Det er hjernebarken, der er grundlaget for vores intellektuelle funktioner, og som gør os i stand til at tænke og tale.

De to hjernehalvdele er specialiserede således, at fx sprogfunktionen overvejende varetages af venstre hjernehalvdel. Nogle venstrehådede har dog sprogfunktionen overvejende placeret i højre hjernehalvdel.

Venstre hjernehalvdel anses for at arbejde mere analytisk, mens højre halvdel er specialiseret til at vurdere helheder og rumlige fænomener.

Generelt vil de fleste typer sanseindtryk (fx syn, følesans og hørelse) blive modtaget i den modsatte hjernehalvdel. På samme måde vil de områder i hjernehalvdelen, som aktiverer musklerne, bevæge kroppen i den modsatte side.

Hjernebarken kan opdeles i lapper, det vil sige områder, som adskiller sig fra hinanden med hensyn til typen af nerveceller og deres funktion.

Afgrænsningen af disse lapper er ensartede fra person til person, men inden for lapperne kan de enkelte vindinger og furer variere i form og størrelse.

Hjernebarken kan yderligere opdeles efter hvilke funktioner, de enkelte områder varetager. Igen er placeringen af disse funktioner nogenlunde den samme fra person til person.

Vidste du at ...

De indfoldede furer i hjernens overflade indeholder hjernebark og er særligt udviklet hos mennesket. På den måde er hjernebarken gennem millioner af år blevet større og større, uden at hjernen og det omgivende kranie er blevet for store i forhold til resten af kroppen.

Den bagerste del af hjernen modtager synsindtryk i **nakkelappen** (occipitallappen).

Forrest i **isselappen** (parietallappen) ligger en vinding, som modtager føleindtryk, mens et område øverst i **tindingelappen** (temporallappen) modtager lydindtryk.

I øvrige dele af nakke-, tindinge- og isselapper bearbejdes disse sanseindtryk. Nye indtryk sammenlignes med tidligere viden og erfaringer for at sætte dem ind i en personlig sammenhæng. Det er især isse- og tindingelapperne, som rammes ved Alzheimers sygdom.

Pandelappen (frontallappen) udgør vores mest udviklede hjernebarkområde i forhold til andre dyr og i dette område vurderes sanseindtryk således, at vi kan reagere på stimuli fra omverdenen på en hensigtsmæssig måde.

Pandelappen gør os i stand til at vurdere og bedømme situationer, lægge planer og løse opgaver på individuel vis, og pandelapperne er derfor grundlag for vores adfærd og personlighed.

Derfor er ændringer af adfærd og personlighed nogle af de første symptomer på pandelapsdemens, der også kaldes frontotemporal demens.

10 advarselstegn på demens

Her kan du læse om de første typiske tegn på demens.

Hasselbalch S. Hjernens struktur og funktion. Forstå demens. København: Hans Reitzels Forlag; 2011.

[Hans Reitzel](#)

Senest opdateret: 11. august 2020